

IZVJEŠTAJ O UPRAVLJANJU

Podgorica, mar. 2019. godine

Sadržaj:

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI	3
2. ORGANIZACIJA I ZAPOSLENI.....	4
3. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA	7
4. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	14
5. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ.....	15
6. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE RIZIKOM.....	17
7. STRUKTURA KAPITALA I INFORMACIJE O AKCIJAMA.....	19

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI

AD „MONTECARGO“ (u daljem tekstu: Društvo) je osnovano u junu 2009. godine u postupku restrukturiranja Željeznice Crne Gore AD.

Osnovna djelatnost Društva je pružanje usluga prevoza različitih vrsta robe za potrebe korisnika iz Crne Gore i država u okruženju, kao i sporedne djelatnosti utvrđene Statutom Društva. Društvo dominantno formira prihode realizacijom usluga prevoza robe na prugama Crne Gore.

Privreda Crne Gore pritisnuta ekonomskom krizom sporo se oporavlja. Lokalni prevoz posljednjih nekoliko godina je ispod 1 % ukupnog obima prevoza. Društvo nema mogućnosti da samostalno nastupa na tržištu željezničkih usluga. Zato se moraju graditi kvalitativno novi partnerski odnosi sa susjednim željezničkim prevoznicima i kompanijama koje se bave pretovarnim i skladišnim uslugama u Luci Bar: AD Luka Bar i Kontejnerski terminal i generalni tereti (u daljem tekstu KTGT). Zajednički komercijalni nastup na tržištu transportnih usluga je neophodan, ali je on opterećen inertnošću i nedefinisanim parametrima na osnovu kojih bi se utvrdila raspodjela ukupnog transportnog prihoda.

Drumski saobraćaj je konkurentniji, uglavnom zbog visoke elastičnosti prevoza, zasnovane na gustini saobraćajne mreže i većim komercijalnim brzinama. Konkurentsku prednost drumskog saobraćaja omogućava sve bolja i kvalitetnija putna infrastruktura i niže učešće fiksnih troškova u cijeni koštanja transportne usluge. Prethodno navedeno je dovelo do konstantnog pada konkurentnosti željeznice u posljednje dvije decenije, naročito u dijelu visoko tarifirajućih vrsta roba. Društvo uglavnom prevozi robe za koje drumski saobraćaj nije zainteresovan i koje drumski saobraćaj ne može da prevozi zbog njihove masovnosti i robe kompanija koje imaju industrijske kolosjake.

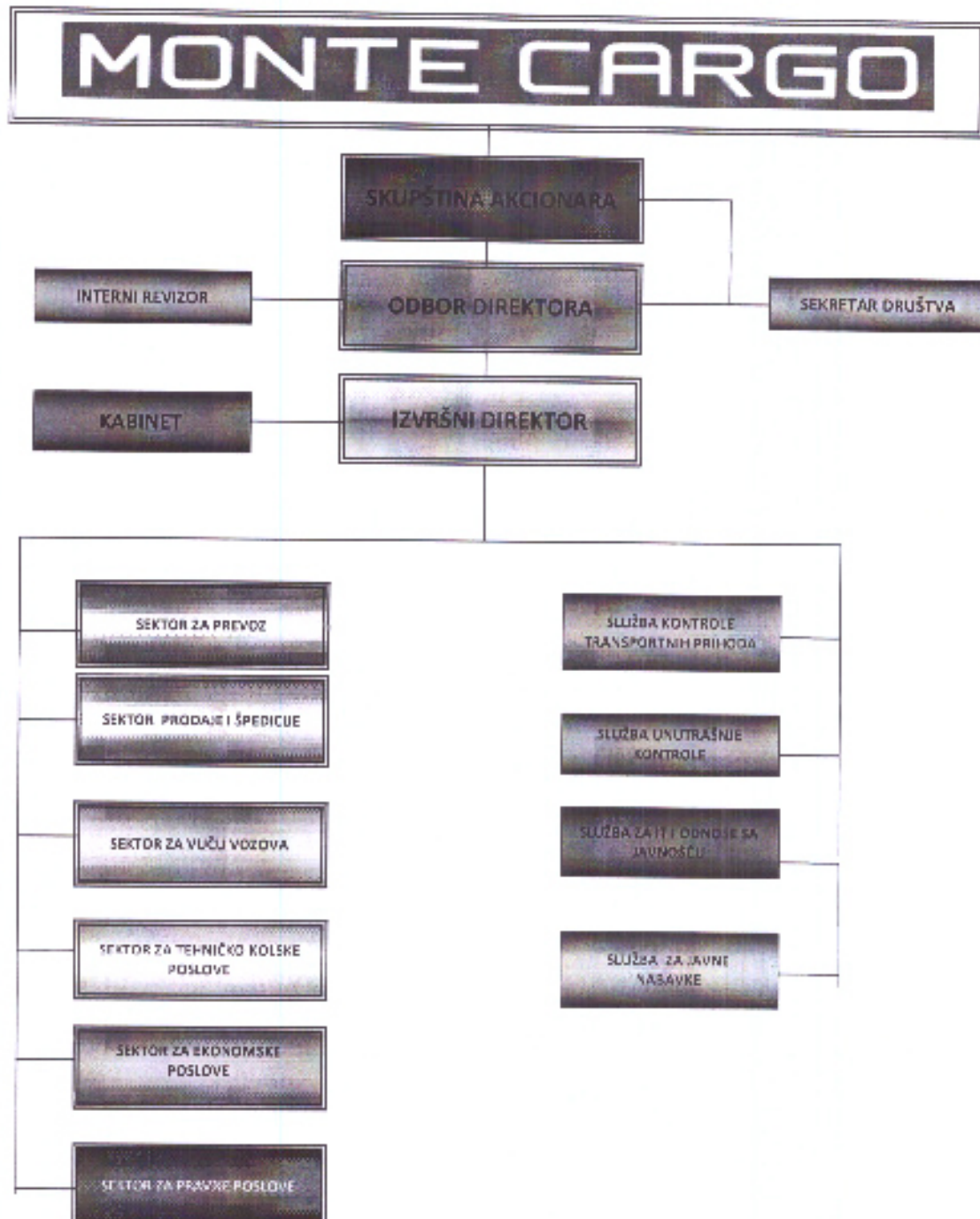
Kada treba uključiti nove vrste roba u predmet prevoza željeznicom, Društvo uz saglasnost organa upravljanja, odnosno u skladu sa usvojenom tarifskom i komercijalnom politikom, nekada samo, a nekada zajedno sa jednim ili više poslovnih partnera (Srbija Kargo, Željeznice Albanije, Luka Bar...) odobrava komercijalne povlastice. Primjera radi, uz punu partnersku saglasnost, izvršena je korekcija cijene prevoza žitarica u izvozu preko Luke Bar, u cilju utvrđivanja konkurentne cijene u odnosu na riječni transport Dunavom, odnosno željeznički za Rijeku i Kopar. Postignut je dogovor da se na sličan način nastupa kod ugovaranja prevoza svih novih vrsta roba.

Analiza tržišta dovodi do zaključka da tržište transportnih usluga karakterišu dinamične promjene na strani tražnje, prije svega u vezi sa zahtjevima povećanja kvaliteta usluga, pri čemu brzina, tačnost, urednost i učestalost prevoza, predstavljaju osnovne odrednice transportne tražnje. Dinamično se mijenja struktura i karakteristike robe za prevoz, a konkurencija, u prvom redu drumski prevoznici, imaju vrlo visok nivo prilagodljivosti prevoza robe uslovima koje zahtijeva tržište (prevoz „od vrata do vrata“).

U postojećim okolnostima decentralizovanog privređivanja, stalnih promjena u količinama i strukturi robe za prevoz, povećanju broja subjekata koji odlučuju o transportima, izuzetnog jačanja konkurencije drumskog saobraćaja, osnovna preokupacija menadžmenta u Društvu odnosiće se na saradnju sa Srbija Kargo i Albanskim željeznicama u cilju poboljšanja kvaliteta usluge, dalje istraživanje tržišta i iznalaženju potencijalne robe koja gravitira prugama Crne Gore, kao i aktivnostima vezanim za rješavanje različitih komercijalnih, operativnih i drugih problema vezanih za realizaciju prevoza robe.

2. ORGANIZACIJA I ZAPOSLENI

2.1. Organizaciona šema Akcionarskog društva "MONTECARGO" Podgorica

2.2. Ulaganje u obrazovanje zaposlenih

Na dan 31. decembar 2018. godine u Društvu je evidentirano 276 zaposlenih, od kojih je 229 na neodređeno i 42 zaposlenih na određeno vrijeme, kao i pet pripravnika.

Tokom poslovne 2018. godine Društvo je za obrazovanje zaposlenih izdvojilo 6.505,00 eura, od čega za:

- učešće zaposlenih na stručnim seminarima i kongresima 4.814,00 EUR-a,
- pretplatu za stručne časopise i literaturu 578,00 EUR-a,
- polaganje stručnih ispita 1.113,00 EUR-a.

U 2018. godini AD „MONTECARGO“ je u skladu sa Zakonom o obrazovanju odraslih i adekvatnim programom obrazovanja odraslih u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore, kao organizatorom, i JU S.S.Š. „Ivan Uskoković“ organizovao obuku u cilju obrazovanja polaznika za specijalna stručna zanimanja za kojima AD „MONTECARGO“ ima potrebu, a to su vozovođa - popisni vozovođa i manevrista. U programu obuke je učestvovalo 28 polaznika, od kojih su svi uspješno završili školovanje i dio njih će u skorije vrijeme, u skladu sa potrebama AD „MONTECARGO“, biti radno angažovan na obavljanju pripravničkog staža i osposobljavanja za samostalan rad, a samim tim i sticanja uslova za stalno zapošljenje.

Finansijska sredstva za ovaj projekat u iznosu od 20.000 EUR-a obezbijedio je Zavod za zapošljavanje Crne Gore, čime se ide generalno na mogućnost zapošljavanja po sistemu prekvalifikacije ljudi.

2.3. Organi upravljanja

Skupština akcionara

Skupština akcionara je najviši organ Društva. Skupštinu sačinjavaju akcionari, odnosno predstavnici akcionara srazmjerno nominalnoj vrijednosti akcija sa pravom upravljanja u osnovnom kapitalu. Svaka akcija sa pravom upravljanja daje jedan glas u Skupštini.

U 2018. godini održana je jedna sjednica Skupštine akcionara Društva.

Na sjednici Redovne Skupštine akcionara Društva koja je održana 30. marta 2018. godine, donešene su odluke o:

- usvajanju finansijskih iskaza i Izvještaja o poslovanju Društva za 2017. godinu,
- usvajanju Izvještaja Nezavisnog revizora za 2017. godinu,
- rasporedjeli ostvarene dobiti po godišnjem računu za 2017. godinu,
- imenovanju Nezavisnog revizora Društva za 2018. godinu,
- razrješenju članova Odbora direktora Društva,
- izboru članova Odbora direktora Društva,

Odbor direktora

Odbor direktora je organ upravljanja i rukovođenja Društva. Odbor direktora ima 5 (pet) članova, koje bira i razrješava Skupština akcionara.

Odbor direktora i izvršni menadžment su svoje aktivnosti tokom izvještajnog perioda usmjerili u pravcu iznalaženja najboljih rješenja, sa ciljem poboljšanja bezbjednosti u željezničkom saobraćaju, poboljšanju kvaliteta usluga, povećanju broja korisnika prevoznih usluga, kao i poboljšanju finansijskog poslovanja Društva i standarda zaposlenih.

Prilikom donošenja odluka i zaključaka, Odbor direktora Društva se pridržavao ovlašćenja iz člana 37 Statuta, kao i načela savjesnosti, postupajući sa pažnjom dobrog privrednika.

Odbor direktora je kvalitetnim i detaljnim raspravama koje su vođene na sjednicama u izvještajnoj godini, na odgovoran, profesionalan i temeljan način pristupio svim pitanjima, kako strateškim, tako i operativnim – tekućim, koji su od značaja i doprinose uspješnijem poslovanju Društva. Ovakvim učešćem u radu i odlučivanjem, članovi Odbora direktora su dali svoj puni stručni i profesionalni doprinos, što je rezultiralo odgovarajućim nivoom kvaliteta u pristupu i razmatranju pitanja i materijala, boljem pozicioniranju Društva na tržištu i kvalitetnijem pružanju usluga prevoza robe u željezničkom saobraćaju.

Na desetoj redovnoj sjednici trinaestog saziva Odbora direktora koja je održana 31. januara 2019. godine donešena je Odluka o imenovanju Revizorskog odbora Društva.

3. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

2.1. Analiza finansijskog položaja i rezultata

Finansijska analiza se bavi istraživanjem i kvantifikacijom funkcionalnih odnosa koji postoje između bilansnih pozicija, stanja i uspjeha, sa ciljem da se omogući vjerodostojna ocjena finansijskog položaja i profitabilnosti preduzeća, kao i da se procijene buduće performanse. Instrumenti finansijske analize su skup metoda, tehnika, procedura i postupaka koji služe za otkrivanje, pokazivanje i interpretaciju informacija o stanju i uspjehu preduzeća. Instrumenti finansijske analize se dijele na:

1. Opštu analizu finansijskih izveštaja;
2. **Racio analizu finansijskih izveštaja;**
3. Analizu neto obrtnog kapitala;
4. Analizu novčanih tokova.

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI - BILANS STANJA					
POZICIA	Redni Braj	2015	2016	2017	2018
AKTIVA					
A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001				
B. STALNA IMOVINA (003+004+005 +005)	002	19.194.780	18.454.302	17.938.752	17.729.590
I. GOODWILL	003				
II. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	1.300	1.300	1.300	1.300
III. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (005+007+008)	005	18.907.476	18.225.119	17.750.218	17.591.731
1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	18.907.476	18.225.119	17.750.218	17.591.731
2. Investicione nekretnine	007				
3. Biološka sredstva	008				
IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011+012)	009	276.004	227.883	187.234	136.559
1. Učešća u kapitalu	010				
2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	011				
3. Ostali dugoročni finansijski plasmani	012	276.004	227.883	187.234	136.559
C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	013				
D. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	014				
E. OBRITNA SREDSTVA	015	4.365.972	2.797.894	3.531.885	2.060.340
I. ZALIFE	016	351.833	390.546	487.103	395.986
II. KRAJKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I COTOVINA (018 od 022)	017	4.014.139€	2.407.348€	3.044.782€	1.663.354
1. Potraživanja	018	2.838.142€	1.415.089€	2.729.256€	1.109.130

MONTECARGO

AD Podgorica JSC

2. Potraživanja za više plaćeni porez na dobitak	019				
3. Kratkoročni finansijski plasmani	020				
4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	021	1.088.233	887.154	263.464	419.749
5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	022	67.764	105.095	55.062	134.475
F. UKUPNA AKTIVA (001+002+013+014+015)	023	23.550.752	21.252.196	21.470.637	19.789.930
PASIVA					
A. KAPITAL (102 do 109)	101	16.718.294	16.731.083	16.957.310	14.444.898
I. OSNOVNI KAPITAL	102	17.463.668	17.463.668	17.463.668	17.463.668
II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103				
III. REZERVE	104	106.338	106.338	106.338	106.338
IV. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI	105	2.136.350	2.006.208	1.886.804	1.769.023
V. NEGATIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI SUBICI	106				
VI. NERASPOREDJENA DOBIT	107	98.846	142.931	345.530	117.781
VII. SUBITAK	108	-3.086.908	2.988.062	2.845.130	-5.011.912
VIII. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJELE	109				
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (111+112)	110	217.103	223.160	204.659	207.462
I. DUGOROČNA REZERVISANJA	111	217.103	223.160	204.659	174.023
II. DUGOROČNE OBAVEZE (113+114)	112				533.439
1. Dugoročni krediti	113				533.439
2. Ostale dugoročne obaveze	114				
C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	115	1.061.269	1.061.566	1.085.541	1.086.662
D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (117+124)	116	5.614.085	3.236.387	3.223.027	3.550.908
I. KRATKOROČNE OBAVEZE (118 do 123)	117	5.356.893	2.584.551	2.761.291	3.298.088
1. Kratkoročne finansijske obaveze	118				466.561
2. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji	119				
3. Obaveze iz ostvarenja	120	4.897.763	2.596.234	2.532.731	2.223.009
4. Ostale kratkoročne obaveze i PYR	121	415.967	388.317	128.540	606.913
5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	122	13.055		20	1.605
6. Obaveze po osnovu poreza na dobit	123	30.108			
II. KRATKOROČNA REZERVISANJA	124	257.193	251.836	451.736	252.820
E. UKUPNA PASIVA (101+110+115+116)	125	23.550.752	21.252.196	21.470.637	19.789.930

MONTECARGO

AD Podgorica JSC

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU - BILANS USPIJEHA

Redni broj	pozicija	Redni Broj	2015	2016	2017	2018
I	POSLOVNI PRIHODI (202 do 206)	201	7.062.186	6.151.447	8.864.152	5.660.773
1	Prihodi od prodaje	202	7.059.891	6.151.391	8.835.739	5.660.022
2	Prihodi od okdiviranja učinaka i robe	203				
3	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	204				
4	Smatranje vrijednosti zaliha učinaka	205				
5	Ostali poslovni prihodi	206	2.295	55	28.413	751
II	POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	207	6.899.957	6.603.595	8.370.863	7.608.042
1	Nabavna vrijednost prodane robe	208				
2	Troškovi materijala	209	1.048.281	1.184.551	1.363.133	1.243.015
3	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210	2.878.456	2.810.525	3.659.466	3.502.073
4	Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	983.456	907.059	1.140.820	890.421
5	Ostali poslovni rashodi	212	1.989.764	1.701.450	2.207.444	1.972.533
A	POSLOVNI REZULTAT (201-207)	213	162.229	-452.148	493.289	-1.947.269
I	FINANSIJSKI PRIHODI	214	3.174	4.460	2.933	1.556
II	FINANSIJSKI RASHODI	215	72.056	17.402	16.480	91.223
B	FINANSIJSKI REZULTAT (214 - 215)	216	-68.882	-12.942	-13.547	-89.667
I	OSTALI PRIHODI	217	46.869	901.640	23.837	78.631
II	OSTALI RASHODI	218	30.053	363.465	253.285	553.085
C	REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI (217-218)	219	16.816	538.175	-229.448	-474.454
D	REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (213+216+219)	220	110.163	73.085	250.300	-2.511.390
E	NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	221				
F	REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (220+221)	222	110.163	73.085	250.300	-2.511.390
G	DRUGE STAVKE REZULTATA /POVEZANE SA KAPITALOM/ (224 do 228)	223				
1	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu fin. sredstava raspoloživih za prodaju	224				
2	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme	225				
3	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu učešća u kapitalu priodr. društava	226				
4	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka (ili gubitaka)	227				
5	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	228				
H	PORESKI RASHOD PERIODA (230+231)	229	55.446	60.296	24.075	1.021
1	Tekuć. porez na dobit	230				
2	Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	231	55.446	60.296	24.075	1.021
I	NETO REZULTAT (222+223-229)	232	53.717	12.789	226.225	-2.512.411

MONTECARGO

AD Podgorica JSC

1	ZARADA PO AKCIJI				
1	Osnovna zarada po akciji	233			
2	Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	234			

Racio pokazatelji

Racio analiza predstavlja osnovni instrument za procjenu finansijske pozicije i potencijala preduzeća. Stavljanjem u odnos logički povezanih cjelina iz finansijskih izvještaja (Bilans stanja i Bilans uspjeha), dolazi se do rezultata uspostavljenih relacija koji za cilj imaju ocjenu stanja i aktivnosti preduzeća.

Pokazatelji likvidnosti

Likvidnost je sposobnost preduzeća da u roku može izmiriti svoje dospjele obaveze.

Koefficient trenutne likvidnosti	2015	2016	2017	2018
Novac i novčani ekvivalenti	1088233	887264	265464	419749
Kratkoročne obaveze	5614086	3236387	3223027	3550908
Novac i novčani ekvivalenti / Kratkoročne obaveze	0,19	0,27	0,08	0,12

Koefficient trenutne likvidnosti manji od 1 pokazuje da Društvo nije u mogućnosti da iznosom raspoloživih novčanih sredstava izmiruje dospjele obaveze.

Tekuća likvidnost	2015	2016	2017	2018
Angažovana obrtna sredstva	4365972	2797894	3531885	2060340
Kratkoročne obaveze	5614086	3236387	3223027	3550908
Angažovana obrtna sredstva / Kratkoročne obaveze	0,78	0,86	1,10	0,58

Tekuća likvidnost pokazuje odnos kratkotrajne imovine i kratkoročnih obaveza, a trebao bi biti 2 ili više, a to znači da preduzeće ima dvostruko više gotovine, potraživanja i zaliha nego što su kratkoročne obaveze koje dolaze na naplatu. Koefficient tekuće likvidnosti 0,58 ukazuje na nedovoljnu likvidnost preduzeća odnosno da je 1€ obaveza pokriven u prosjeku sa 0,58 € obrtnih sredstava, pa preduzeće nema dovoljno sredstava za podmirenje kratkoročnih obaveza.

Koefficient finansijske stabilnosti	2015	2016	2017	2018
Stalna imovina	19184780	18454302	17938752	17729590
Kapital	16718294	16731083	16957310	14444898
Dugoročne obaveze	217103	223160	204659	707462
Stalna imovina / (Kapital + Dugoročne obaveze)	1,13	1,09	1,05	1,17

Koeficijent finansijske stabilnosti tiče se odnosa dugoročno vezanih sredstava i sopstvenog kapitala uvećanog za dugoročne obaveze. Koeficijent finansijske stabilnosti veći od 1 znači da su dugoročno vezana sredstva pokrivena trajnim i dugoročnim kapitalom, dugoročna finansijska ravnoteža je uspostavljena a time su stvoreni i uslovi za održavanje likvidnosti u oblasti dugoročnog finansiranja.

Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti mjere stepen zaduženosti preduzeća. Oni pokazuju koliko se preduzeće finansira iz tuđih sredstava, odnosno koliko je imovine finansirano iz vlastitog kapitala.

<i>Koeficijent zaduženosti</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>
<i>Ukupne obaveze</i>	5831189	3459547	3427686	4258370
<i>Ukupna imovina</i>	23550752	21252196	21470637	19789930
<i>Ukupne obaveze / Ukupna imovina</i>	0,25	0,16	0,16	0,22

Ovaj pokazatelj nam daje podatak o veličini zaduženja po 1€ vlastitog kapitala.

<i>Koeficijent finansijskog leveridža</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>
<i>Ukupne obaveze</i>	5831189	3459547	3427686	4258370
<i>Ukupan kapital</i>	16718294	16731083	16957310	14444898
<i>Ukupne obaveze / Ukupan kapital</i>	0,35	0,21	0,20	0,29

<i>Faktor zaduženosti</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>
<i>Ukupne obaveze</i>	5831189	2984551	2761291	3831527
<i>Neraspoređena dobit + Amortizacija</i>	1082302	1049990	1486450	1008202
<i>Ukupne obaveze / (Neraspoređena dobit + Amortizacija)</i>	5,39	2,84	1,86	3,80

Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazateljima ekonomičnosti se utvrđuje stepen ostvarenih prihoda društva po jedinici rashoda. Potrebno je da društvo posluje ekonomično, odnosno da ostvaruje više prihoda nego što je utrošeno za njihovo postizanje. Uspješno poslovanje znači kada navedeni pokazatelji nijesu manji od 1.

MONTECARGO

AD Podgorica JSC

<i>Ekonomičnost ukupnog poslovanja</i>	2015	2016	2017	2018
<i>Ukupni prihodi</i>	7112229	7057547	8890928	5740960
<i>Ukupni rashodi</i>	7002066	6984462	8640628	8252350
<i>Ukupni prihodi / Ukupni rashodi</i>	1,02	1,01	1,03	0,70

Ekonomičnost ukupnog poslovanja utvrđuje se stavljanjem u odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda. Koefficient 0,70 pokazuje da je preduzeće u tekućoj godini na 1€ ukupnih rashoda ostvarivalo oko 0,70€ ukupnih prihoda.

<i>Ekonomičnost redovnog poslovanja</i>	2015	2016	2017	2018
<i>Poslovni prihodi</i>	7062186	6151447	8864152	5660773
<i>Poslovni rashodi</i>	6899957	6603595	8370863	7608042
<i>Poslovni prihodi / Poslovni rashodi</i>	1,02	0,93	1,06	0,74

Ekonomičnost redovnog poslovanja pokazuje koliko novčanih jedinica prihoda iz redovnog poslovanja preduzeće ostvaruje na jednu novčanu jedinicu rashoda iz redovnog poslovanja. Koefficient pokazuje da se u tekućoj godini na 1€ rashoda iz redovnog poslovanja ostvarivao približno 0,74€ prihoda iz redovnog poslovanja.

Pokazatelji profitabilnosti

Analiza profitabilnosti najvažniji je dio finansijske analize poslovanja. Pokazateljima profitabilnosti mjeri se sposobnost preduzeća da ostvaruje dobit u odnosu na ostvarene prihode, imovinu ili kapital.

<i>EBIT</i>	2015	2016	2017	2018
<i>Rezultat prije oporezivanja</i>	110163	73085	250300	-2511390
<i>Rashodi kamata</i>	72056	17402	16480	91223
<i>Rezultat prije oporezivanja + Rashodi kamata</i>	182.219,00	90.487,00	266.780,00	-2.420.167,00

<i>EBITDA</i>	2015	2016	2017	2018
<i>Rezultat prije oporezivanja</i>	110163	73085	250300	-2511390
<i>Rashodi kamata</i>	72056	17402	16480	91223
<i>Amortizacija</i>	983456	907059	1140820	890421
<i>Rezultat prije op + Kamate + Amortizacija</i>	1.165.675,00	997.546,00	1.407.600,00	-1.529.746,00

Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti mjere koliko efikasno preduzeće upotrebljava svoje resurse. Poznati su i pod nazivom koeficijenti obrta. Važno je s aspekta sigurnosti i uspješnosti poslovanja da koeficijent obrta bude što je moguće veći broj.

<i>Obrt potraživanja</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>
<i>Prihodi od prodaje</i>	7059891	6151391	8835739	5660022
<i>Prosječna potraživanja od kupaca</i>	2842475	2136615,5	2072173	1919193
<i>Prihodi od prodaje / Prosječna potraživanja od kupaca</i>	2,48	2,88	4,26	2,95

Koeficijent obrta potraživanja pokazuje koliko po jedinici nenaplaćenog salda potraživanja od kupaca, dolazi ukupnog prihoda u toku perioda.

<i>Dani vezivanja potraživanja</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>
365	365	365	365	365
<i>Obrt potraživanja</i>	2,48	2,88	4,26	2,95
<i>365 / Obrt potraživanja</i>	147,18	126,74	85,68	123,73

Dani vezivanja potraživanja u 2018. godini iznose 123,73 što znači da se svaka prodaja naplati u prosjeku 123. dan. Ako uzmemo da je prosječni rok za plaćanje 30 dana znači da su kupci u 2018. godini kasnili sa plaćanjem u prosjeku 93 dana.

4. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Integracijom sistema menadžmenta kvalitetom, bezbjednošću i zdravljem na radu, zaštite životnom sredinom i bezbjednošću informacija AD "MONTECARGO" se osposbljava da u kontinuitetu identifikuje sve aspekte svoga poslovanja koji su u vezi sa životnom sredinom i sprovodi njihovo vrednovanje prema uticaju kojim imaju, ili mogu imati na životnu sredinu. Postupak identifikacije aspekata životne sredine i vrednovanja njihovog uticaja obezbjeđuje definisanje svih aktivnosti u Društvu koje mogu imati pozitivan ili negativan uticaj na životnu sredinu.

Način identifikacije aspekata životne sredine i vrednovanja njihovog uticaja propisan je procedurom *Aspekti životne sredine*. Kao rezultat primjene navedene procedure nastaju liste aspekata životne sredine Društva, koji su rangirani prema značaju uticaja koji imaju ili mogu imati na životnu sredinu.

Predstavnik rukovodstva je odgovoran da, prilikom svake promjene u Društvu i njegovom okruženju (identifikovane kroz preispitivanje od strane rukovodstva, kroz interne ili eksternu provjere, ili na neki drugi način, koja može da ima uticaj na zaštitu životne sredine-novi zakonski i drugi zahtjevi, nove tehnologije, novi proizvodi, novi objekti, novi zahtjevi zainteresovanih strana, nove sirovine, itd.), obezbijedi identifikaciju i vrednovanje novih aspekata životne sredine, kao i preispitivanje međusobnog uticaja sa već identifikovanim aspektima u organizaciji Društva.

Tokom identifikacije i vrednovanja aspekata životne sredine u AD "MONTECARGO" razmatraju se njihovi uticaji koji proističu ili mogu proisteći iz:

- normalnih radnih uslova,
- uslova koji odstupaju od normalnih radnih uslova,
- udesa ili situacija koje mogu da prerastu u udes,
- prošlih, tekućih i planiranih aktivnosti.

Aspekti za koje se na osnovu procedure *Aspekti životne sredine* utvrdi da imaju značajan uticaj na životnu sredinu, a na koje Društvo može da utiče neposredno ili posredno, predstavljaju prioritete na osnovu kojih se vrši definisanje strategije djelovanja, uspostavljanje opštih i posebnih ciljeva i programa za njihovo ostvarenje.

Društvo vodi i održava ažurne liste značajnih aspekata životne sredine kako bi se obezbjedilo da integrisani menadžment system pokriva sve oblasti stvarnih ili potencijalnih opasnosti sa aspekta očuvanja životne sredine.

Tokom identifikacije i vrednovanja aspekata životne sredine Društvo razmatra sljedeće opšte grupe aspekata:

- emisije u vazduh,
- ispuštanja u vodotokove,
- zagađivanje zemljišta,
- korišćenje sirovina i drugih prirodnih resursa,
- korišćenje energije,
- emitovanje energije (toplota, buka, radijacija, vibracije, itd.),
- otpadni materijali nusproizvodi,
- fizičke karakteristike (veličina, oblik, boja, izgled, itd.).

5. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Preduzeće AD „MONTECARGO“ Podgorica osnovano je i posluje u skladu sa Going Concern principom, odnosno Principom kontinuiranog poslovanja.

AD „MONTECARGO“ Podgorica tokom 2018.godine nije značajnije ulagao u nabavku nove opreme, osim modernizacije lokomotiva tokom obavljanja investicionih opravki u RELOC-u Rumunija u ukupnom iznosu 714.092,00 EUR-a.

Vezano za planirani budući razvoj, urađene su projekcije finansijskih pokazatelja za period od 1 fiskalne godine. Uzeti su u obzir trendovi poslovanja u predhodnim godinama, i poslovna politika menadžmenta, vezana za budući rast i razvoj preduzeća.

A budući rast i razvoj preduzeća u direktnoj je zavisnosti od razvojnih projekata, kojim bi se poboljšala struktura voznih sredstava, kako starosna, tako i raspoloživost po serijama, što bi direktno vodilo poboljšanju pozicije našeg Društva na tržištu usluga prevoza robe.

Kad ovo kažemo mislimo na veoma nepovoljnu starosnu strukturu kolskog parka, koji je osnova za sticanje našeg profita, kao i na nepovoljnu starosnu strukturu lokomotiva, kojima se vrši usluga vuče vozova kao naših, tako i ostalih komintenata iz okruženja.

Od ukupnog broja vagona (561 vagona raznih serija), 314 vagona ili 55,97 % od ukupnog kolskog parka, nabavljena je u periodu od 1970 – 1979.godine.

Za planirani obim prevoza za 2019. godinu, kao i za sljedeće dvije Društvo posjeduje dovoljan broj lokomotiva.

Na lokomotivama je u narednom periodu potrebno izvršavati investicione opravke na po dvije elektro i jednoj dizel lokomotivi godišnje. Ukupna vrijednost ovih opravki je cca 1.000.000,00 eura/godinu.

Sljedeća investiciona opravka lokomotiva se očekuje početkom 2020. Godine, a tokom 2019. Godine akcenat će biti stavljen na povećanje stepena raspoloživosti teretnih vagona.

U zavisnosti od daljeg nastavka sprovođenja strategije razvoja željeznice u Crnoj Gori, posebno u dijelu održavanja voznih sredstava, potrebno je pripremiti optimalnu varijantu obavljanja manevarskog rada u stanicama Bar i Podgorica i predvidjeti nabavku novih manevarskih lokomotiva.

Nakon konačnog utvrđivanja načina organizacije lokalnog putničkog saobraćaja u Crnoj Gori i međunarodnog putničkog saobraćaja sa Srbijom najvjerovatnije će se pojaviti „višak“ elektro lokomotiva serije 461 čime bi za duži period bio riješen problem vuče teretnih vozova.

Poznata je činjenica da AD „MONTECARGO“ od postanka pa do danas finansira sve investicione zahvate na voznim sredstvima iz sopstvenih izvora.

Međutim, zbog nagomilanih problema i planiranih ulaganja u narednom periodu, vjerovatno bi se proširila potreba za finansijskim ulaganjima, koja bi se dopunila namjenskim kreditima

specijalizovanih evropskih banaka koje u okviru određenih projekata prate unapređenje željezničkih sistema u okviru UIC-a, a sve pod patronatom našeg Ministarstva pomorstva i saobraćaja, zajedno sa Ministarstvom finansija.

Za naredni period, AD „MONTECARGO“ stavlja akcenat na sledeće projekte:

- ❖ Rekonstrukcija 20 vagona serije Gbs u plato vagon Kgs
(Vrijednost projekta 400.000,00 €).
- ❖ Modernizacija postojećih 50 Eas vagona, ugradnjom metalnog poda i rekonstrukcijom lenoir sistema
(Vrijednost projekta 100.000,00 €).
- ❖ Nabavka novih/rekonstruisanih vagona, sledećih serija:
  - Tadsn .. 20 komada
  - Habis ... 20 komada
  - Eans ..... 20 komada
 (Vrijednost projekta 3.800.000,00 €).
- ❖ Formiranje pokretne radionice (za intervencije na voznim sredstvima na terenu).
Pokretna radionica bi bila angažovana, po potrebi, na cijeloj mreži CG željeznice, a sadržala bi:
  - Lukas opremu sa pokretnim kolicima i Al-šinom za poprečno pomjeranje voznih sredstava pri zadizanju;
  - Mjerni alat i pribor;
  - Standardni alat i pribor.

(Vrijednost projekta 100.000,00 €).

Projekcija bilansa uspjeha

PROJEKCIJA BILANSA USPJEHA		
<i>r/b</i>	<i>Struktura</i>	<i>I</i>
A	Ukupni prihodi	7.650.000
B	Ukupni rashodi	7.535.000
1.	<i>Poslovni rashodi</i>	7.525.000
1.1.	<i>Materijalni i nematerijalni troškovi</i>	2.725.000
1.2.	<i>Amortizacija</i>	1.100.000
1.3.	<i>Bruta zarade</i>	3.700.000
2.	<i>Rashodi finansiranja (kamato)</i>	10.000
C	Bruto dobit	115.000
D	Porez na dobit	10.350
E	Akumulacija / neto dobit	104.650

6. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE RIZIKOM

Sistem upravljanja rizicima je proces kojim organizacije metodološki vode računa o rizicima povezanim s njihovim aktivnostima radi postizanja kontinuirane dobiti, kako unutar svake aktivnosti, tako i u cjelokupnom portfoliju aktivnosti.

Cilj sistema upravljanja rizicima u preduzećima je stvaranje vrijednosti i smanjenje posledica rizika.

Identifikacija rizika je proces kojim se identifikuju i dokumentuju potencijalni rizici. Da bi se rizici prepoznali i da bi se pripremilo iznalaženje odluka, potrebne su odgovarajuće strukture i metode identifikovanja rizika.

Sistem upravljanja rizicima obuhvata:

- 1) strategiju i politike za upravljanje rizicima, kao i procedure za identifikovanje i mjerenje, tj. procjenu rizika,
- 2) odgovarajuću organizacionu strukturu,
- 3) efektivan i efikasan proces upravljanja svim rizicima kojima je društvo izloženo,
- 4) adekvatan sistem unutrašnjih kontrola,
- 5) odgovarajući informacioni sistem.

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja rizikom su:

- da Društvo može da preživi gubitke i posle toga da ostvari rast,
- da efikasno posluje u rizičnom okruženju,
- da usklađuje poslovanje sa zakonskim propisima,
-

U sljedećoj tabeli date su glavni rizici koji predstavljaju prijetnju Društvu svrstani po kategorijama.

<u>Kategorija rizika</u>	<u>Opis</u>
<i>Strateški</i>	<p><i>Ima uticaj na strateške ciljeve organizacije.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Osposobljavanje željezničke infrastrukture na području Crne Gore za nesmetano odvijanje željezničkog saobraćaja.</i> - <i>Osposobljavanje željezničke infrastrukture kod susjednih željezničkih uprava kuda gravitiraju tokovi robe – prvenstveno na području Republike Srbije i Republike Albanije.</i> - <i>Stvaranje što povoljnijih uslova za realizaciju lučkih usluga u Luci Bar, odnosno kod Port of Adria.</i> - <i>Izvršiti restrukturalne promjene koje će doprinijeti postizanju osnovnog cilja – da poslove tekućeg održavanja vrši vlasnik voznih sredstava.</i> - <i>Formiranje organizacionih i tehnoloških uslova za realizaciju tekućeg održavanja voznih sredstava kod prevoznika, kako u robnom toku i u putničkom</i>

MONTECARGO

AD Podgorica JSC

	<p><i>željezničkom saobraćaju.</i></p>
Operativni	<p><i>Ima uticaj na operativne ciljeve organizacije.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Zastarjelost voznih sredstava (lokomotiva i teretnih vagona)</i> - <i>Nepovoljna starosna struktura izvršilaca na poslovima operative.</i> - <i>Nedovoljna prilagođenost postojeće organizacije rada novonastalim tržišnim uslovima.</i>
Reputacioni	<p><i>Utiče na reputaciju i imidž organizacije u javnosti.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Poistovjećivanje u široj javnosti naše kompanije sa ostalim željezničkim društvima u Crnoj Gori, koja nažalost u višegodišnjem periodu iskazuju zabrinjavajući stepen neefikasnosti.</i>
Regulatorni	<p><i>Rizik od neusklađenosti sa pozitivnim propisima teritorije na kojoj organizacija posluje.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Nepostojanje internih procedura u svim segmentima kompanije, zasnovanih na inoviranoj organizacionoj formi.</i>
Finansijski	<p><i>Utiče na finansijske resurse organizacije.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kroz veći rast transportnih prihoda obezbjediti uslove za dinamičnije izvršenje plana investicionih opravki voznih sredstava i doškolvavanje operativnog kadra.</i> - <i>Kroz pojačanu naplatu potraživanja obezbjediti sredstva za provovremeno iznirenje tekućih obaveza u poslovanju.</i> - <i>U sudskim postupcima koji se vode protiv naše kompanije, maksimalno zaštititi sopstveni poslovni interes kako bi izbjegli ugrožavanje tekuće likvidnosti kompanije i dodatna troškovna opterećenja.</i>

7. STRUKTURA KAPITALA I INFORMACIJE O AKCIJAMA

Na dan 31.12.2018. godine u Centralnoj depozitarnoj agenciji je registrovano 3.340.114 akcija nominalne vrijednosti 5,2285 EUR-a.

Struktura akcijskog kapitala:

EUR-a

	Broj akcionara	Broj akcija	% akcija	Ukupna vrijednost
Država	1	2.853.47	85.44%	14.921.759
Fizička lica	3.398	126.716	3.79%	662.530
Otvoreni investicioni fond EUROFOND u postupku transformacije	1	117.899	3.53%	616.431
Otvoreni investicioni fond TREND	1	80.503	2.41%	420.907
Republički fond penzijskog i invalid osiguranja	1	51.442	1.54%	268.963
Bull and Bear, Broker, Diler, Invest.	1	35.738	1.07%	186.855
MONTE INVEST	1	32.631	0.98%	170.610
Zavod za zapošljavanje	1	20.512	0.61%	107.246
Ostala pravna lica	36	20.726	0.62%	108.367
Svega akcijski kapital	3.441	3.340.114	100.00%	17.463.668

Sve akcije Društva su obične akcije koje glase na ime i čine jednu klasu akcija. Akcije Društva se kotiraju na Standardnom tržištu akcija u Crnoj Gori, pod simbolom trgovine »MORG«. Tržišna vrijednost jedne akcije sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine iznosila je 0.8200 EUR-a.

Nominalna vrijednost jedne akcije je	5,2285	EUR-a
Knjigovodstvena vrijednost jedne akcije je	4,3247	EUR-a
Posljednja prodajna cijena jedne akcije ostvarena na berzi	0,8200	EUR-a

Akcionari imaju sljedeća prava:

1. pravo prisustva Skupštini akcionara Društva,
2. pravo glasa na Skupštini, ukoliko Zakonom ili Statutom nije drugačije određeno,
3. pravo na dividendu kada je Društvo odlučilo da isplati dividende,
4. pravo na raspolaganje akcijama u skladu sa Zakonom,
5. pravo na srazmjeran dio imovine u slučaju likvidacije Društva,
6. pravo na besplatne akcije za slučaj povećanja kapitala iz sredstava Društva,
7. prioritetno pravo u sticanju akcija nove emisije akcija i zamjenjivih obveznica,
8. pravo dostave kopije posljednjeg bilansa stanja i bilansa uspjeha Društva, kopije izvještaja

- Odbora direktora ili izvještaja revizora, na lični zahtjev akcionara,
9. pravo uvida u sjedištu Društva, 30 dana prije održavanja Skupštine, kao i na samoj Skupštini akcionara, u kopije finansijskih izvještaja uključujući izvještaj revizora,
  10. pravo uvida u sjedištu Društva odnosno u prostorijama izvan sjedišta Društva najmanje 20 dana prije održavanja sjednice Skupštine akcionara u materijale sa prijedlozima odluka koje treba da se razmatraju na Skupštini akcionara,
  11. pravo da unaprijed, putem pisma ili na samoj Skupštini kod razmatranja pojedinih tačaka dnevnog reda, traži objašnjenje i informacije od Odbora direktora u vezi sa materijalom u pitanju i predloženim odlukama,
  12. pravo da zakluče sporazum akcionara o glasanju, u skladu sa Zakonom,
  13. pravo na otkup akcija od strane Društva, u skladu sa Zakonom i druga prava po Zakonu.

AD "MONTECARGO" Podgorica na dan 31.12.2018. godine ne posjeduje sopstvene akcije. Takođe, preduzeće ne namjerava da stiče sopstvene akcije u narednom periodu.

Ne postoje ograničenja prenosa akcija odnosno hartija od vrijednosti.

Ne postoje hartije od vrijednosti koje daju posebna kontrolna prava.

Na sticanje akcija od strane zaposlenih, primjenjuju se pozitivni zakonski i drugi propisi.

Ne postoje ograničenja prava glasa, kao što su, ograničenja prava glasa vlasnika određenog procenta hartija od vrijednosti ili određenog broja akcija, rokovima za ostvarivanje prava glasa i sl.

Ne postoji sporazum između akcionara sa kojima je emitent upoznat i koja mogu imati za posljedicu ograničenja prenosa hartije od vrijednosti i/ili glasačkih prava.

Način imenovanja i razrješenja članova Odbora direktora definisan je pozitivnim zakonskim i drugim propisima.

Ovlašćenja članova Odbora direktora definisana su pozitivnim zakonskim i drugim propisima.

Ne postoje značajni sporazumi u kojima je emitent ugovorna strana i koji proizvode pravno dejstvo, mijenjaju se ili okončavaju nakon preuzimanja emitenta po sprovođenju javne ponude za preuzimanje i njihovim pravnim dejstvima, osim ako su sporazumi po svojoj prirodi takvi da bi njihovo objavljivanje imalo značajne štetne posljedice po emitenta, pod uslovom da emitent nije izričito obavezan da objavi te podatke u skladu sa zakonom.

Izvršni direktor i članovi Odbora direktora nemaju ugovorne klauzule kojima se ugovara plaćanje nadoknade u slučaju ostavke, prestanka mandata po drugom osnovu ili prestanka radnog odnosa.

IZVRŠNI DIREKTOR

Muradif Grbović, spec. ekonomista

M. Grbović